

A Magyar Köztársaság nevében!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága mint felülvizsgálati bíróság a dr. Rákosfalvy Zoltán ügyvéd (...) és dr. Gaál Ottó ügyvéd (...) által képviselt **SZ. Korlátolt Felelősségű Társaság** (...) **felperesnek** a dr. Hajba Csaba ügyvéd (...) által képviselt **K. Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (...) **alperes** ellen **kártérítés megfizetése** iránt a Fővárosi Bíróság előtt 9.G.41.058/2003. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 2008. március 7-én kelt 14.Gf.40.502/2007/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 61. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - a 2008. november 3-án megtartott tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.502/2007/4. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 480.000 (Négyszáznolcvanezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint a 2002. február 15-én kötött szerződésben a felperes megrendelte az alperestől a B. A. épületgépészeti rendszerei kiviteli terveinek és megvalósulási dokumentációjának az elkészítését. A tervezési díjat 28.780.000 Ft

+ ÁFA összegben határozták meg. A felperes kötelezettségei közé tartozott a statikai kiviteli terv átadása és a statikai konzultáció biztosítása, valamint olyan adatszolgáltatás nyújtása és a tervtől eltérően kiegészített berendezések, csővezetések megjelölése, hogy abból a megvalósítási terv elkészíthető legyen. Az alperes vállalta a szükséges egyeztetéseken való részvételt és a dokumentáció összeállítását, benyújtását a hatóságokhoz. Az alperes a kiviteli terveket a 2002. február 12-i készültségi fokú építész-tendertervek, valamint a rendelkezésre álló építésztervek alapján, a gépészeti tendertervekben kidolgozott rendszer koncepciójának figyelembe vételével készíthette el.

A felperes 2002. április 9-én a füstelszívó légcsatorna hálózat megtervezését kérte az alperestől, előírva, hogy a tender szerinti kör keresztmetszetű légcsatornákat a PROMAT rendszer végett területarányosan, négyszög keresztmetszetűre kell tervezni a kiviteli terveken, mivel a fekete lemez légcsatorna és a PROMAT légcsatorna súrlódási tényezője dokumentáltan azonos. A felperes a tervezési szolgáltatásra megállapított határidő elteltére hivatkozással 2002. május 24-i levelében kifogást jelentett be, egyúttal egy-két hibának vélt hiányosságra hívta fel a figyelmet.

A felperes ezt követően azt a kifogását közölte, hogy tapasztalata szerint a gépészeti tervezés nem megfelelően volt koordinálva a többi szakággal, elsősorban az acélszerkezeti tervekkel való egyeztetés maradt el. Felsorolta a 2002. július 3-ig tapasztalt jellemző hiányosságokat. Szintén 2002. júliusában a felső szint gépészeti terveivel kapcsolatos kifogásait közölte.

Az alperes 2002. július 31-én azt jelentette be a felperesnek, hogy a légtechnikai rendszerek beszabályozásához szükséges adatszolgáltató tervek elkészítésére adott aznapi szállítási határidőt nem tudja tartani, azt legkorábban augusztus 31-ével tudja teljesíteni.

A felperes augusztus 9-ig kérte a beszabályozási tervek elkészítését, közölve azt is, hogy a légtechnikai kapcsolási sémákat nem kapta meg. A felperes szerint az alperes mulasztása a megrendelőjével szemben a felperest kötbérköteles helyzetbe hozta, így tájékoztatta az alperest arról, hogy amennyiben vele szemben érvényesítik, úgy a kötbért az alperesre át fogja hárítani. A 2002. augusztus 8-i nyilatkozatában a felperes nem megfelelő megoldásra utalással kérte a légtechnikai rendszer részbeni áttervezését, illetve azok leellenőrzését 2002. szeptember 25-ig. 2002. november 16-án a megjelölt füstelszívó ventillátorok áthelyezéséhez kérte az alperes írásos jóváhagyását, állítva, hogy kedvezőbb áramlástechnikai eredményeket érhetett így el, amit előzetes légtechnikai mérések is indokoltak. Tájékoztatta egyúttal az alperest, hogy a füstelszívó rendszerek légtechnikai mérései sok helyen nem igazolták a tervezett légelszállítási értékeket, lényeges eltérések adódtak, különösen egyes rendszereknél, ezért kérte, hogy juttassák el a füstelszívó rendszerek áramlástechnikai méretezését.

Az alperes azt közölte, hogy megállapítása szerint elsősorban azoknál a rendszereknél, ahol a légtechnikai mérések lényeges eltérést mutattak a tervezett légelszállítási értékekhez képest, az eltérést a kiviteli tervektől és a légtechnikai szerelés általános szakmai körülményeitől eltérő, sok helyen szakszerűtlen szerelés okozta. Kifogásolta azt is, hogy a kivitelezés adott szakaszaiban a kivitelező nem vette igénybe a segítségét. Álláspontja szerint a megépített rendszerben légtechnikai szempontból nem minősíthető idomok, légcsatorna kapcsolatok, légcsatorna kialakítások jöttek létre. Azt nem tudta megállapítani, hogy miért lenne indokolt az általa tervezett légcsatorna hálózat méretezésének felülvizsgálata. Ezt azért is indokolatlannak tartotta, mert a megépült rendszerek jó részét a tervekben kialakított megoldástól eltérőnek találta. A felperes a 2003. február 12-i levelében a teljesítés hibájára hivatkozással kifogást jelentett be, megnevezve az egyes kifogásolt szolgáltatásrészeket. Bejelentette azt is, hogy a hibákat, elsősorban a füstelszívásnál, szakértővel vizsgáltatja és a végelszámolásnál a hibás tervezésből adódó költségeket érvényesíteni kívánja. A füstelszívás rendbetételével várhatóan felmerülő többletköltséget 21,5 millió Ft-ban határozta meg. Az alperes a felperes kifogását visszautasítva utalt arra, hogy szerződéses kötelezettségét meghatározta a 2002. február 15-i tervezési szerződés, az épületgépészeti kiviteli és megvalósulási tervdokumentáció, és ennek megfelelően készítette el a saját terveit. Szolgáltatásának teljesítése megfelelt a szerződés tartalmának, a tervdokumentációban foglalt koncepciónak és a felperes, valamint megbízója által közölt további igényeknek, változtatásoknak. Hivatkozott arra is, hogy vele szemben szavatosságra alapított kijavítási igényt nem közöltek. A felperes megbízására 2003. május 18-án B. G. készített szakvéleményt, mert a felperesnek az volt az álláspontja, hogy a teljesítmény problémákat az alperes által leszállított tervek eredeti méretezési hibái okozták.

Felperes módosított keresetében az alperest összesen 85.012.397 Ft és ennek 2003. április 11-től járó törvényes mértékű késedelmi kamata, valamint a perköltség megfizetésére kérte kötelezni. Az így megjelölt összegből 22.409.918 Ft-ot szavatosság jogcímén, kijavítási költségként érvényesített, míg 57.000.000 Ft-ot az alperes miatt bekövetkezett késedelem folytán levont vagyoni előny miatt, kártérítés jogcímén, mely vagyon előnytől állítása szerint 2002. december 31-el esett el.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állította, hogy a terveket a szerződés tartalmának megfelelően készítette el, a szolgáltatását a felperes átvette, ezzel a teljesítés hatályai beálltak. A felperes hibás teljesítésre

alapított kifogást vele nem közölt, kijavításra nem hívta fel, erre határidőt részére nem adott, ezért a kijavíttatásban megnyilvánult szavatossági joga nem nyílt meg. Vitatta, hogy a felperes által állított munka az alperes szolgáltatásával kapcsolatban merült fel. Álláspontja az volt, hogy a felperes költségei kizárólag a kivitelezéssel állnak kapcsolatban. Miután az alperes szerződösszegést nem követett el, vitatta a kár összegét és annak az alperes magatartásával való okozati összefüggése fennállását is.

Az első fokon eljáró Fővárosi Bíróság az 53. sorszámú ítéletében a felperes keresetét elutasította és a felperest az alperes részére 15 napon belül 3.300.000 Ft perköltség megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy a felperes az általa előlegezett szakértői díjat maga tartozik viselni. Az ítélete indokolásának lényege szerint a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. Az okiratok tartalma és a szakértői vélemény részleges eredménye alapján nem volt megállapítható, hogy a felek között létrejött tervezési szerződés hibájával okozati összefüggésben a felperes által állított mértékben volt szükséges javítási költségeket kiadnia, illetve hogy a felperes az alperes hibás teljesítésével okozati összefüggésben esett el a vagyoni előnytől.

Az első fokú ítélet ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 4. sorszámú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és a felperest az alperes részére 15 napon belül 1.200.000 Ft másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

Ítélete indokolásában arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és a rendelkezésre álló bizonyítékok, valamint a vonatkozó jogszabályok helytálló értelmezése alapján, megalapozottan utasította el a felperes keresetét annak bizonyítatlanságára tekintettel. A rendelkezésre álló iratokból megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárás során a feleket részletesen tájékoztatta a bizonyítási teherről, a bizonyítandó tényekre is kiterjedően, és a jogkövetkezményről történő tájékoztatással felhívta a feleket a bizonyítási indítványaik előterjesztésére. Ezt követően a bizonyítási eljárást a felek indítványának megfelelően lefolytatta, az igazságügyi szakértőt kirendelte, erre tekintettel nem követett el olyan eljárási szabálysértést, amely az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére okot adna. Nem talált lehetőséget a hatályon kívül helyezésre a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján sem. E körben megállapította, hogy a felperes 2006. október 5-én maga kérte a szakvélemény kiegészítését helyszíni szemle tartása alapján és vállalta a költségek előlegezését, valamint a helyszín rendelkezésre bocsátásának biztosítását. A felperes 2006. december 8-án csatolta az üzemeltető nyilatkozatát, a helyszíni

szemléhez való hozzájárulásról. Ezt követően a szakértő feltárási javaslatot kért a felperestől, amire a 2007. március 6-án tartott tárgyaláson a felperes úgy nyilatkozott, hogy annak előkészítése folyamatban van és az üzemeltető jóváhagyása iránt is intézkedett. A szakértői vizsgálat folytatását továbbra is indokoltnak tartotta. Utóbb azonban a felperes semmit nem tett annak érdekében, hogy a szakértői bizonyítás folytatására sor kerüljön. A fellebbezésében hivatkozott, az általa bevont igazságügyi szakértő által a kiviteli és megvalósulási tervek alapján készített szakvéleményt a másodfokú tárgyaláson sem csatolta. Mindezek hiányában a másodfokú bíróság a szakértői bizonyítás továbbfolytatására irányuló kérelmet nem találta megalapozottnak.

A másodfokú bíróság utalt arra, hogy a felperes a fellebbezésében a tendertervvel és a kiviteli tervvel kapcsolatban fenntartotta azt az álláspontját, hogy a két terv között nincs különbség. Az első fokú eljárás során kirendelt B. I. igazságügyi szakértő azonban a szakvélemény készítését megelőzően bekérte a felektől a kiviteli tervet és a tendertervet, de utalt arra, hogy a vizsgálat tárgya a kiviteli terv volt, amelynek elkészítéséhez az alperesnek további munkákat kellett végeznie. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a kirendelt igazságügyi szakértőnek nem volt feladata a két terv összehasonlítása és ezt a felperes sem indítványozta. A felperes fellebbezési érvelésével szemben a másodfokú bíróság elfogadta az igazságügyi szakértőnek a 2006. május 4-i tárgyaláson tett azt a véleményét, hogy a légcsatorna alakjának változása miatt az alperesnek új számításokat nem kellett végeznie, mert a súrlódási ellenállás szempontjából az anyag a fontos és közömbös a csőnek az alakja.

Azt kétségtelennek találta a másodfokú bíróság, hogy az igazságügyi szakértő három rendszernél állapított meg hibát azzal, hogy indokolt azok javítása. Ugyanakkor rámutatott a másodfokú bíróság arra, hogy a számlák tételes vizsgálata alapján a szakértő egyrészt azt állapította meg, hogy a hibák egy része nem vezethető vissza légtechnikai méretezési hibára, másrészt a számlák részletezése nem tette lehetővé azok érdemi felülvizsgálatát. Szakvéleményében rögzítette a szakértő azt is, hogy a tervezői hiba csak a teljes rendszer egy töredékét érintette, ugyanakkor nem bizonyított, hogy a kivitelezés során nem történt olyan szerelési hiba, amely önmagában is azt eredményezte volna, hogy a rendszer teljesítőképessége alatta marad az elvárt értéknek. Helyszíni szemle hiányában a szakértő nem tudta azt vizsgálni, hogy a kivitelezés során történt-e bármilyen szerelési hiba, amely a szakértő által meghatározott három rendszer vonatkozásában a ventillátorok teljesítőképességét bármilyen módon befolyásolta volna. Ezen túlmenően a mérési eredményeknek, valamint a füstelszívó rendszerek függőleges szakaszai ellenállásának vizsgálata további szakértői bizonyítást igényelt volna, amely azonban a felperes magatartására visszavezethető ok miatt nem volt folytatható. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság egyetértett

az első fokú bírósággal abban, hogy a felperes a kereseti követelésének jogalapját és összegét nem bizonyította, ezért az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, a fellebbezésre tekintettel kiegészített indokolással, helybenhagyta.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 305. § (1) bekezdését, mert az alperes szolgáltatása a teljesítéskor nem felelt meg a jogszabályban, illetve a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak. B. I. igazságügyi szakértő szakvéleménye rögzítette, hogy három rendszer kiviteli terve a tervek átadásakor hibás volt. A szakvélemény a tervek hibáját anélkül rögzítette, hogy a megvalósult állapotot vizsgálta volna. Az alperesnek mint tervező cégnek a légcsatorna keresztmetszetének változása miatt a szakmai szabályok alapján ellenőrző számítást kellett volna végeznie. Az alperes azonban e tényre vonatkozó iratot nem csatolt.

Állította továbbá a felperes, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 277. § (4) bekezdését is, mert a szerződés teljesítése során a feleknek kölcsönösen együttműködve kellett volna eljárniuk, ennek megfelelően az alperesnek az ellenőrző számítást el kellett volna végeznie. Az alperes a terv három hibájával jogellenes magatartást valósított meg, ezzel a felperes bizonyította a kártérítési felelősség egyik elengedhetetlen elemét. Állította, hogy "a három terv hibájának kijavítása okozati összefüggésben áll a hibás teljesítés tényével".

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és a felperes marasztalását kérte a felülvizsgálati eljárás költségeiben.

A Pp. 270. § /2/ bekezdése a jogerős ítélet, vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés felülvizsgálatát jogszabálysértés esetére teszi lehetővé.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan, mert a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat.

A perben kirendelt igazságügyi szakértő valóban megállapított három kismértékű tervezési hibát, azt azonban már nem tudta megállapítani - további vizsgálatok elvégzése nélkül - hogy ezek a hibák az egész rendszer működését hátrányosan befolyásolták, és azt sem, hogy a felperes állított károsodása ezzel okozati összefüggésben áll. A

jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy a felperes sem a kárt, sem az okozati összefüggést nem bizonyította.

A felperes nem bizonyította azt sem, hogy a tervezési hiba kijavítására az alperest felhívta. A kijavításra történő felhívás hiányában azonban a Ptk. 310. § alapján a hibás teljesítésből eredő kárának megtérítését még követelhetette a kártérítés szabályai szerint. Ez esetben azonban a Pp. 164. § alapján őt terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes hibás teljesítésével okozati összefüggésben őt kár érte. Ezt a felperes nem bizonyította, annak ellenére, hogy az eljáró bíróságok valamennyi általa kért és lehetséges bizonyítást lefolytattak. Mindezekre tekintettel nem állapítható meg, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 310. §-át.

A jogerős ítélet nem sérti a Ptk. 277. § /4/ bekezdését sem.

A per iratai alapján megállapítható, hogy az alperes a szerződéses kötelezettségének megfelelően járt el. A felperes részére az utóbb felmerült kívánságainak megfelelően a szükséges áttervezéseket elvégezte. A perben kirendelt igazságügyi szakértő véleménye alapján az is megállapítható, hogy a légcsatorna alakjának változása miatt az alperesnek nem kellett a felperes által hivatkozott új számításokat végeznie, mert a szakértői vélemény szerint a súrlódási ellenállás szempontjából a cső alakja közömbös, csak az anyag a fontos.

A felperes nem bizonyította az alperes késedelmét és ezzel összefüggésben azt, hogy vagyoni előnytől esett el az alperes magatartása miatt.

A kifejtettekre tekintettel, miután a jogerős ítélet a jogszabályoknak megfelel, azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. § /1/ bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság az eredménytelen felülvizsgálattal élő felperest kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárással felmerült költségeinek megfizetésére. Ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003./VIII.22./ IM rendelet 3. § /2/ bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése figyelembevételével határozta meg. Az így számított költséget a felhívott IM rendelet 3. §-ának /6/ bekezdése alapján mérsékelte a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenység arányában és ehhez hozzászámította a 4/A. § /1/ bekezdése alapján az ÁFA összegét is.

Budapest, 2008. november 3.

*Dr.Török Judit sk. a tanács elnöke
Váradi Károlyné dr. sk. előadó-bíró
Dr.Murányi Katalin sk. bíró*